3/2024. számú Klinikai Központ Elnöki Utasítás
a Pécsi Tudományegyetem Klinikai Központ halottellátási, halottvizsgálati és halottkezelési rendjéről

Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (a továbbiakban: Eütv.), a Polgári törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.), a halottvizsgálatról és a halottakkal kapcsolatos eljárásról szóló 351/2013. (X.4.) Korm. rendelet, a temetőkről és a temetkezésről szóló 1999. évi XLIII. törvény, valamint a temetőkről és a temetkezésről szóló 1999. évi XLIII. törvény végrehajtásáról szóló 145/1999. (X.1.) Korm. rendelet rendelkezései alapján a Pécsi Tudományegyetem Klinikai Központban végzett halottellátási, halottvizsgálati és halottkezelési eljárásrendre vonatkozóan az alábbi utasítást adom ki.

I. Általános rendelkezések

Az utasítás célja és hatálya

1. § Az utasítás célja, hogy meghatározza a Pécsi Tudományegyetem Klinikai Központ (a továbbiakban: Klinikai Központ) betegellátó egységeiben a halottellátás, halottvizsgálat és halottkezelés rendjét a kegyeleti jogok biztosítása mellett.

2. § (1) Az utasítás személyi hatálya kiterjed a Klinikai Központ betegellátó egységeiben egészségügyi szolgálati jogviszonyban, munkaviszonyban és munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban, továbbá hallgatói, tanulói jogviszonyban álló személyekre.

(2) Az utasítás tárgyi hatálya kiterjed a Klinikai Központban végzett valamennyi halottellátási, halottvizsgálati és halottkezelési eljárásra.

(3) Az utasítás területi hatálya kiterjed a Klinikai Központ valamennyi betegellátó egységére.

Szakmai fogalommeghatározások

3. § (1) Klinikai halál: a légzés, a keringés vagy az agy működésének átmeneti megszűnése, amely nem jelenti a halál vagy az agyhalál beálltát.

(2) Agyhalál: az agy - beleértve az agytörzset is - működésének teljes és visszafordíthatatlan megszűnése.

(3) Halál: amikor a légzés, a keringés és az agyműködés teljes megszűnése miatt a szervezet visszafordíthatatlan felbomlása megindul.

(4) Nem természetes halál: ha a halál természetes módon való bekövetkezését a körülmények kétségessé teszik, így

a) a halál tekintetében bűncselekményre utaló adat merül fel, vagy

b) rendkívüli halálnak minősül, azaz

ba) a halált baleset okozta, vagy a körülmények arra utalnak,

bb) a halált öngyilkosság okozta, vagy a körülmények arra utalnak,

bc) a halál bekövetkezésének előzményei, körülményei ismeretlenek és nem állnak rendelkezésre olyan adatok, amelyekből megalapozottan következtetni lehet a halál természetes okból történő bekövetkeztére,

bd) fogvatartott elhalálozása esetén.

(5) Lábcédula: az elhunyt azonosítására szolgáló űrlap, kereskedelmi forgalomban kapható vízhatlan bevonatú dokumentum.

II. A halottellátás eljárásrendje

A halál észlelése

4. § A halál bekövetkezését vagy a magzat halva születését elsőként észlelő személy köteles a halálesetet a betegellátó egység orvosával haladéktalanul közölni.

A halál beálltának megállapítása

5. § A halottvizsgálatot végző orvos feladata a halál tényének és idejének megállapítása, melyet a dekurzuslapon dokumentál. A halott ellátására csak ezután kerülhet sor.

Az elhunyt elkülönítése

6. § A halál bekövetkezését követően az elhunyt elkülönítése az etikai és egészségügyi normáknak megfelelő környezet kialakításával vagy kegyeleti szoba rendeltetésszerű igénybevételével, illetve a tevékenység végzése közben a kegyelet és az emberi méltóság megőrzésével történik.

Végső búcsú biztosítása

7. § Hozzátartozói igény esetén a Klinikai Központ a végső búcsúra lehetőséget biztosít, mely az osztályon a kezelőorvos engedélyével, illetve az erre a célra kijelölt helyiségben egészségügyi dolgozó felügyelete mellett történhet.

Az elhunyt ellátása

Védőeszközök

8. § A halottellátást végző személy az eljárás során minden esetben védőfelszerelést alkalmaz (egyszer használatos köpeny/kötény, gumikesztyű, orr-szájmaszk, szükség esetén védőszemüveg). A védőfelszerelést és a tevékenységhez szükséges eszközöket a betegellátó egység biztosítja. A halottellátás során alkalmazott eszközöket, védőfelszereléseket a szakmai, munkavédelmi és az egészségügyi hulladékkezelési követelményeknek megfelelően kell gyűjteni, tárolni.

Eszközök, textíliák, személyes tárgyak eltávolítása

9. § (1) A halottellátást végző személy eltávolítja az elhunytról az ápolási, gyógyászati eszközöket, segédeszközöket, továbbá gondoskodik az egyéb személyes tárgyak szakszerű levételéről és biztonságba helyezéséről, különös tekintettel az ékszerekre.

(2) A halottellátást végző személy eltávolítja a halottal érintkező ruházatot, ágyneműt, textíliákat, a matracvédő és a matrac meghagyása mellett. A Klinikai Központ betegellátó egység leltári tulajdonában lévő textíliák műanyag zsákban elhelyezve a szennyesruha raktárba

kerülnek elszállításra. Abban az esetben, ha az elhunyt fertőző betegségben halt meg, a halottellátást végző személy a Klinikai Központ Infekciókontroll Kézikönyv 2.9.2 Hulladékkezelés és 2.9.3. Textilkezelés fejezetekben foglalt rendelkezések alapján jár el.

(3) Azok az egyszer használatos és egyéb eszközök (kanül, katéter, sztóma-, és vizeletes zsák tartalom nélkül, külső PC elektródák stb.), melyek a kezelést segítették és a halál beálltakor már behelyezésre kerültek, az elhunytban maradnak. Eltávolításuk és veszélyes hulladékként történő kezelésük (gyűjtés, csomagolás, elszállíttatás) a Klinikai Központ Pathológiai Intézetben (a továbbiakban: Pathológiai Intézet) történik.

(4) Az eszközök, textíliák, személyes tárgyak eltávolítását követően a halottellátást végző személy a szennyezett testfelületeket lemossa, megtisztítja, a váladékokat letörli.

Halotti leltár felvétele

10. § (1) A halottellátást végző személy részéről a halotti leltár felvétele minden esetben kötelező, két személy együttes jelenlétében. Az elhunyt tulajdonát képező tárgyakat – beleértve az elhunytról eltávolított saját ruházatot és személyes tárgyakat - tételes felsorolással, a két példányban kiállított értékleltár felvevő bizonylaton kell rögzíteni. Az értékleltár felvevő bizonylat a medikai rendszerből generálható.

(2) Értéktárggyal (ékszer, gyűrű, fülbevaló stb.) holttest a Pathológiai Intézetbe nem kerülhet, kivéve, ha az értéktárgy eltávolítása (pl. csonkolás nélkül) nem kivitelezhető. Ennek tényét a halottvizsgálatot végző orvos és a halottat átvevő személyzet egyaránt írásban rögzíti, a halál tényét megállapító orvos a dekurzusban, és a műszakban lévő ápoló az ápolási dokumentációban.

(3) Az elhunyt után maradt tárgyakat az értékleltár felvevő bizonylaton dokumentáltan ki kell adni a beteg legközelebbi hozzátartozójának vagy a beteg által megjelölt személynek. Amennyiben az elhunyt után maradt tárgyakat nem lehet kiadni, a betegellátó egységeknek a mindenkor hatályos „Eljárásrend a fekvőbeteg ellátásra szoruló páciens személyes tárgyainak, ruházatának, értéktárgyainak, személyazonosító okmányainak átadás-átvételéről, tárolásáról, őrzéséről” rendelkezései szerint kell eljárni.

Lábcédulák felhelyezése

11. § A halottvizsgálatot végző orvos a halottvizsgálat során két példányban kiállítja az elhunyt azonosítására szolgáló űrlapot (ún. lábcédulát) – amely vízzel lemoshatatlanul tartalmazza az elhunyt nevét, születési dátumát, halála helyét és idejét – és annak a halott két ellentétes oldali alsó és felső végtagjára történő rögzítéséről gondoskodik.

Az elhunyt halottszállításra történő előkészítése

12. § A halottellátást végző személy az elhunytat elszállítás céljából exit zsákba helyezi. A holttest szállítására rendszeresített zsák biztosítása az adott betegellátó egység feladata.

Az elszállítás megszervezése

13. § (1) Az elhunyt legkorábban a halál beálltát követő 2 óra múlva szállítható el a betegellátó egységből. A halottellátást végző személy a halottszállítás szükségességéről, az elszállíthatóság legkorábbi időpontjáról telefonon értesíti a halottszállítót a halál beálltának megállapítását követő lehető legrövidebb időn belül.

(2) Abban az esetben, ha az elhunyt fertőző betegségben halt meg, annak tényére a szállító figyelmét fel kell hívni és az átadás-átvétel igazolására szolgáló dokumentumon fel kell tüntetni, továbbá az exitzsák külső felületére piros színű „FERTŐZŐ” feliratot kell felhelyezni.

(3) Az átadó és a szállító személy elszállításkor azonosítja a holttestet mindkét lábcédula adatainak ellenőrzésével. A holttest átadás-átvétele a medikai rendszerben található átadás-átvételt igazoló nyomtatványon, ennek hiányában papíralapú nyomtatványon kerül rögzítésre.

(4) A halott elszállítása egységes, fekete színű szállítózsákban történik.

(5) Az elhunyt egészségügyi dokumentációját a betegellátó egység elektronikus úton a halált követően haladéktalanul, papíralapon lehetőség szerint az elhunyttal együtt, de legkésőbb a halált követő munkanapon eljuttatja a Pathológiai Intézetbe, mely határidőtől csak kivételes esetben lehet eltérni.

Ápolási dokumentáció

14. § A halottellátást végző személy a halottellátás folyamatát az ápolási dokumentációban a valóságnak megfelelően rögzíti.

A környezet fertőtlenítése

15. § Az elhunyt elszállítását követően minden esetben gondoskodni kell a környezet fertőtlenítéséről.

Értesítendő személy tájékoztatása

16. § (1) A betegellátó egység orvosa az elhunyt dokumentációjában megjelölt személyt telefonon történő megkeresés útján értesíti, az értesítés megtörténtét a betegdokumentációban időponttal (dátum, óra, perc) együtt rögzíti. Az értesítés és annak dokumentálása kizárólag orvosi kompetencia. Amennyiben az elhunyt által megjelölt személy nem érhető el, az orvos a sikertelen értesítés tényét rögzíti a jelen utasítás 1. számú mellékletét képező „Kórboncolási kérőlap - Kórtörténeti összefoglaló” részben, valamint a dekurzusban.

(2) Az ügyeleti időben elhunyt beteg által megjelölt személy értesítése az ügyeletes orvos feladata a fentiek szerint, de legkésőbb az ügyelet átadását megelőzően.

III. A halottvizsgálat

A helyszíni halottvizsgálatra vonatkozó szabályok

A helyszíni halottvizsgálatra jogosult személyek

17. § (1) Ha a halál

a) a Klinikai Központban vagy a Klinikai Központba, illetve Klinikai Központból betegszállító szolgáltató járművén történő szállítás közben következett be, a helyszíni halottvizsgálatot a beteget ellátó vagy felvételére illetékes, továbbá a beteget elbocsátó betegellátó egység orvosa, vagy a betegellátó egység vezetője által e feladattal megbízott orvos, ügyeleti időben az ügyeleti szolgálatot ellátó orvos,
b) mentőszolgáltató mentőfeladatot teljesítő járművén következett be, a halál bekövetkezésének tényét a mentőegység orvosa vagy a mentőtiszt állapítja meg, a helyszíni halottvizsgálat további teendőit a mentőorvos, helyszíni halottvizsgálatot

végző mentőtiszt, ennek hiányában a haláleset helyéhez legközelebb eső, patológiai osztállyal rendelkező fekvőbeteg-gyógyintézet e feladattal megbízott orvosa,

c) halvaszületésnek minősül, a helyszíni halottvizsgálatot a szülést levezető orvos, ennek hiányában a betegellátó egység orvosa, vagy a betegellátó egység vezetője által e feladattal megbízott orvos, ügyeletes orvos

végzi.

A 17. § (1) bekezdés b) pontja esetében a Klinikai Központ e feladattal megbízott orvosa a Klinikai Központ Sürgősségi Klinika orvosa.

A helyszíni halottvizsgálat során követendő eljárás

18. § A halottvizsgálat során meg kell kezdeni a halál okának megállapítását, nyilatkozni kell annak valószínű idejéről, valamint el kell dönteni, hogy van-e a halál nem természetes jellegére utaló körülmény, amely az ügyben eljáró hatóság mérlegelését követeli meg.

Teendők nem természetes halál gyanúja esetén

19. § (1) Ha a halottvizsgálat során nem természetes halál gyanúja merül fel, a halottvizsgálatot végző orvos köteles erről a halál helye szerint illetékes rendőrséget szóban (telefonon) azonnal értesíteni és ezzel egyidejűleg a jelen utasítás 2. sz. mellékletét képező, kezelőorvos által kitöltött „Nem természetes haláleset bejelentőlap” című dokumentumot a rendőrség által megadott email címre megküldeni. A bejelentőlap a medikai rendszerben megtalálható.

(2) Az illetékes rendőrkapitányságok elérhetőségei:

Pécs: Pécsi Rendőrkapitányság Bűnügyi Osztály Bűnügyi Készenléti Alosztály

telefon: +36(72)504-400 /1262 mellék vagy +36 20/2448992

email: bka.pecsrk@baranya.police.hu

Komló: Komlói Rendőrkapitányság

telefon: +36(72)504-400

email: komlork@baranya.police.hu

Mohács: Mohácsi Rendőrkapitányság

telefon: +36(72)504-400 /4277 mellék

email: mohacsrk@baranya.police.hu

Szigetvár: Szigetvári Rendőrkapitányság

telefon: +36(72)504-400

email: szigetvarrk@baranya.police.hu

Siklós: Siklósi Rendőrkapitányság (Siklósi és Harkányi Termál Rehabilitációs Kórház)

telefon: munkaidőben 72/504-400 /4420 mellék

munkaidőn túl a szolgálatparancsnok keresendő: +36 30/6307993

email: siklosrk@baranya.police.hu

(3) A rendőrségi bejelentést követően a nem természetes haláleset gyanújáról és bejelentéséről a közvetlen felettest, majd a betegellátó egység vezetőjét is szükséges tájékoztatni.

(4) A halál tényét megállapító orvos/bejelentést végző orvos a nem természetes halál bejelentéséről haladéktalanul köteles tájékoztatni az elhunyt hozzátartozóját is.

(5) Az elhunytat nem természetes halál gyanúja esetén a klinikai betegellátó egységekből a Pathológiai Intézetbe kell szállíttatni, továbbá kórboncolási kérőlapot kell feladni az e-Medsolution rendszerben, ahol jelölni kell a hatósági bejelentés megtörténtét, a bejelentés idejét. Kórházi betegellátó egységek esetében a közös medikai rendszer kiterjesztéséig a kórboncolási kérőlap kitöltése papír alapon történik, a hatóság döntéséig az elhunyt a kórházi betegellátó egység által használt hűtőkamrában marad.

(6) Amennyiben a hatósági/igazságügyi boncolás a hatóság által elrendelésre kerül, az elhunytat a Pathológiai Intézetből/kórházi betegellátó egység által használt hűtőkamrából a Pécsi Tudományegyetem Általános Orvostudományi Kar Igazságügyi Orvostani Intézetbe (a továbbiakban: PTE ÁOK Igazságügyi Orvostani Intézet) kell átszállíttatni. A hatóság által értesített, klinikai betegellátó egység munkatársa az elrendelés tényéről a Pathológiai Intézet titkárságát haladéktalanul értesíti.

(7) Amennyiben a hatósági/igazságügyi boncolás vonatkozásában a hatóságtól elutasító határozat érkezik a bejelentést tevő betegellátó egységbe, akkor azt a Pathológiai Intézet titkársága felé továbbítani szükséges.

Ismeretlen elhunyt

20. § (1) Ha az elhunyt személyazonossága ismeretlen, a személyazonosság megállapításáig a nem természetes halál gyanújának felmerülése esetén követendő eljárást kell alkalmazni.

(2) Az elhunytat – ide nem értve a halva született magzatot és az élve született, de a szülést követő 168 órán belül elhalálozott gyermeket – ismeretlennek kell tekinteni mindaddig, amíg azonosítása

a) a személyiadat- és lakcímnyilvántartás adatai felhasználásával,
b) személyazonosság igazolására alkalmas okirat felhasználásával vagy
c) személyazonosság igazolására alkalmas eljárás elvégzésével

meg nem történik.

(3) Nem kell ismeretlennek tekinteni az elhunytat abban az esetben, ha a személyazonosság igazolására alkalmas okiratának érvényességi ideje lejárt, de az abban foglalt adatok alapján az elhunyt személyazonossága egyértelműen megállapítható.

Perinatális halálozásokra vonatkozó eltérő szabályok

21. § (1) A gyermeket – a fogantatástól eltelt időtartamtól függetlenül – élve születettnek kell tekinteni, ha az anya testétől történt elválasztása után az életnek bármilyen jelét adta.

(2) Halva születettnek (késői magzati halottnak) kell a magzatot tekinteni, ha 24 hétnél hosszabb ideig volt az anya méhében, és az anya testétől történt elválasztás után az élet semmilyen jelét nem adta. Ha a magzat kora nem állapítható meg, a halva születés

meghatározásának alapja a magzat 500 grammot elérő testtömege vagy 30 cm-t elérő testhossza.

(3) Vetélést (korai, illetve középidős magzati halált) kell megállapítani, ha a magzat az anya testétől történt elválasztás után az élet semmilyen jelét nem adta, és 24 hétig vagy annál rövidebb ideig volt az anya méhében, illetve, ha a magzat kora nem állapítható meg, és testtömege az 500 grammot, testhossza a 30 cm-t nem érte el. Ilyen esetben halottvizsgálati bizonyítványt nem kell kiállítani.

(4) Ikerszülés esetén nem lehet vetélést megállapítani, ha legalább az egyik magzat élve született (kivéve a magzatpár másik tagjának spontán elhalása, genetikai vagy egyéb betegség miatti szelektív foetocid esetét).

(5) Halva született magzat vagy élve született, de a szülést követő 168 órán belül elhalálozott gyermek esetében (perinatális halálozás) a perinatális halottvizsgálati bizonyítvány megfelelő részeinek kitöltését kell elvégezni, és intézkedni kell a halott elszállításáról.

A halottvizsgálati bizonyítvány

A halottvizsgálati bizonyítvány kiállítása

22. § (1) A halottvizsgálat keretében halottvizsgálati bizonyítványt kell kitölteni.

(2) A halottvizsgálatot végző orvos a rendelkezésére álló információk alapján megkezdi a halottvizsgálati bizonyítvány elektronikus és papíralapú kitöltését.

(3) A halottvizsgálati bizonyítvány kitöltését megkezdő orvos által ki nem töltött adatokat a halál okát megállapító orvos adja meg. Ha a halál okát megállapító orvos tudomására jutott tények alapján a halottvizsgálati bizonyítvány kitöltését megkezdő orvos által tett bejegyzések módosítása szükséges, akkor a halál okát megállapító orvos az érintett adatokat módosítja.

(4) A halottvizsgálati bizonyítványt – valamennyi általa ismert, más által még meg nem adott adat feltüntetésével a halál okát megállapító orvos tölti ki és a pathológus zárja le.

(5) A halottvizsgálati bizonyítvány lezárásáig, illetve a halottvizsgálati bizonyítvány módosítása alkalmával annak kitöltője az általa megadott adatokat módosíthatja és törölheti.

(6) Nem természetes halál esetén az eltemettetéshez és elhamvasztáshoz szükséges engedélyt – ha jogszabály másként nem rendelkezik – az ügyben eljáró hatóság állítja ki. Az engedélyezésről szóló döntés alapján a halottvizsgálati bizonyítvány vonatkozó adatait az igazságügyi szakértő vagy eseti szakértői megbízással rendelkező orvos kitölti, és lezárja a halottvizsgálati bizonyítványt.

A papíralapú halottvizsgálati bizonyítvány kiállítására vonatkozó szabályok

23. § (1) A halottvizsgálati bizonyítvány 1-20. és a perinatális halottvizsgálati bizonyítvány 1-19. pontjait a halottvizsgálatot végző orvos tölti ki.

(2) Nem természetes halál esetén a halottvizsgálatot végző orvos a halottvizsgálati bizonyítvány megfelelő rovatában rögzíti a hatósági eljárás kezdeményezésének okát.

(3) A halálokokra vonatkozó megállapításokat, valamint az eltemetésre engedélyezett időt a halottvizsgálati bizonyítványba

a) a halottvizsgálatot végző orvos a halottvizsgálattal egyidejűleg vagy legkésőbb az azt követő munkanapon jegyzi be, ha a rendelkezésre álló adatokból megalapozottan lehet következtetni a halált okozó betegségre, illetőleg az adatok a betegséget és a beteg megfelelő orvosi ellátását egyértelműen igazolják és kórbonctani vizsgálat elvégzése egyéb ok miatt sem szükséges;

b) a Pathológiai Intézet szakorvosa jegyzi be, ha kötelezően kórbonctani vizsgálatra kerül sor, illetőleg, ha a kórbonctani vizsgálat elvégzését mellőzték;

c) a hatósági, illetve igazságügyi orvosi boncolást végző orvos jegyzi be, ha nem természetes halál esetén hatósági boncolásra kerül sor.

(4) A papíralapú halottvizsgálati bizonyítványon a halottvizsgálatot végző, valamint a halál okát megállapító orvos a bejegyzett adatok valódiságát aláírásával és orvosi bélyegzője lenyomatával igazolja.

(5) A Pathológiai Intézet a halottvizsgálati bizonyítvány, perinatális halottvizsgálati bizonyítvány

a) I-IV. példányát átadja az elhunyt eltemettetésére kötelezett személynek vagy az általa megbízott temetkezési vállalkozónak,

b) V. példányát megőrzi a halottvizsgálati bizonyítvány lezárását követő 30 évig;

c) VI. példányát megküldi a Baranya Vármegyei Kormányhivatalnak (a továbbiakban: Kormányhivatal).

(6) Amennyiben nincs az elhunyt eltemettetésére kötelezett személy, a halottvizsgálati bizonyítvány I-IV. példányát a szociális munkás vagy más, ezzel a feladattal megbízott munkatárs Pécsen a területileg illetékes szociális központnak, Pécsen kívül a köztemetésre illetékes települési önkormányzatnak küldi meg.

(7) Amennyiben a haláleset járművön történt, a holttestnek a járműről való leemelésének helyét, ha a holttestet találták, megtalálásának helyét kell a haláleset helyének tekinteni.

Perinatális halottvizsgálati bizonyítványra vonatkozó eltérő szabályok

24. § (1) A halva született magzat, vagy élve született, de a szülést követő 168 órán belül elhalálozott gyermek esetén a halottvizsgálat keretében perinatális halottvizsgálati bizonyítványt kell kitölteni.

(2) Halva született magzat esetén a halottvizsgálati bizonyítványnak nincs anyakönyvezési célú részleges adattartalmú változata, és a halottvizsgálati bizonyítvány anyakönyvezési célú felhasználására vonatkozó jogszabályi rendelkezéseket nem kell alkalmazni.

(3) Ha a halál okát megállapító orvos a perinatális halottvizsgálati bizonyítványt halva született magzatról állítja ki, annak egy példányát a magzati halálozási lappal együtt megküldi a Központi Statisztikai Hivatalnak. Egyéb perinatális halálozás esetén a perinatális halottvizsgálati bizonyítványt a halottvizsgálati bizonyítvánnyal megegyező módon kell továbbítani.

(4) Késői magzati halálozás (halva születés) esetén a halottvizsgálatot végző orvos - az anyasági támogatásra való jogosultság igazolása céljából - kiállítja az "Igazolás késői magzati halálozásról" című nyomtatványt.

IV. Az elhunyt Pathológiai Intézetbe történő beszállítása

A Pathológiai Intézetbe történő beszállítás rendje

25. § (1) Az elhunytak Pathológiai Intézetbe történő beszállítása jelen utasítás 3. sz. mellékletét képező „Exit beszállítás rendje a Pécsi Tudományegyetem Klinikai Központ Pathológiai Intézetbe" című dokumentum szerint történik.

(2) Az elhunytat a halottszállítást végző cég a Pathológiai Intézet munkatársa részére azonosítást követően, dokumentáltan átadja.

(3) Munkaidőn kívül a beszállított elhunytat a halottszállítást végző cég azonosítást követően a Pathológiai Intézet halotthűtő helyiségébe helyezi és ezzel egyidejűleg a beszállítás tényét dokumentálja. Az elhunyt azonosítása a Pathológiai Intézet munkatársa részéről a következő munkanapon, a munkaidő kezdetekor történik.

(4) Az elhunyt tárolása exit hűtőben történik.

A Klinikai Központ kórházi betegellátó egységeiben elhunyt személyekkel kapcsolatos ellátás és kórbonctani vizsgálat céljából történő beszállításra vonatkozó eltérő rendelkezések

26. § (1) A Klinikai Központ kórházi betegellátó egységeiben elhunyt személy esetében a kórbonctani vizsgálat a Pathológiai Intézetben történik.

(2) A Klinikai Központ kórházi betegellátó egységében elhunytat a halottvizsgálat után a fekvőbeteg osztályról a halál bekövetkezésétől számított két óra elteltével el kell szállítani a kórházi betegellátó egység által használt halotthűtőbe.

(3) A kezelőorvos, ügyeletes orvos vagy a részleg felelős orvos tájékoztatja a hozzátartozókat a halál tényéről és arról, hogy amennyiben kórboncolásra kerül sor, az a Pathológiai Intézetben fog megtörténni.

(4) A hozzátartozót az elhunytakkal kapcsolatos ügyintézés során írásban nyilatkoztatni kell, hogy kórboncolás céljából a Pathológiai Intézetbe beszállított elhunytat honnan kívánja elszállíttatni a temetkezési vállalkozóval.

(5) Az elhunyt kórboncolási kérőlapját, illetve jelen utasítás 4. sz. mellékletét képező „Kérelem kórbonctani vizsgálat mellőzésére" című dokumentumot, a halottvizsgálati bizonyítványt, az elhunyt releváns egészségügyi dokumentációját és a hozzátartozói nyilatkozatot a kórházi betegellátó egység titkársága email útján juttatja el a Pathológiai Intézet kijelölt telephelyére legkésőbb a halált követő első munkanapon. (Szigeti úti telephely: email cím: iroda.pathology@pte.hu; telefonszám: 72/536-001/31342 Rákóczi úti telephely: e-mail cím: titkar2.pathology.kk@pte.hu; telefonszám: 72/536-001/33186)

(6) A papíralapú halottvizsgálati bizonyítvány és a „Kérelem kórbonctani vizsgálat mellőzésére" című dokumentum, illetve a kórboncolási kérőlap eredeti példányát lezárt borítékban a kórházi betegellátó egység autója beszállítja a Pathológiai Intézet kijelölt

telephelyére. Ha kórboncolás történik, akkor a papíralapú halottvizsgálati bizonyítvány az elhunyttal együtt kerül beszállításra.

(7) A pathológus a rendelkezésre álló dokumentáció alapján dönt a mellőzés vagy kórboncolás elrendeléséről, döntéséről email útján (szükség esetén telefonon) értesíti az érintett kórházi betegellátó egységet az alábbi elérhetőségeken:

a) Komló: email cím: komlo.titkarsag@pte.hu, telefonszám: 72/582 342
b) Mohács: email cím: mohacs.titkarsag@pte.hu, telefonszám: 69/511 150/273
c) Siklós: email cím: siklos.titkarsag@pte.hu, telefonszám: 72/352 411/200
d) Szigetvár: email cím: szigetvar.titkarsag@pte.hu, telefonszám: 73/500 511
e) Harkány: email cím: harkany.titkarsag@pte.hu, telefonszám: 72/580 901

(8) A kórboncolás mellőzése esetén a kitöltött, aláírt papíralapú halottvizsgálati bizonyítványt a kórházi betegellátó egység autója visszaviszi a beküldő kórházi betegellátó egységbe.

(9) Az elhunyt Pathológiai Intézetbe történő beszállítását a pathológus kezdeményezi, a szállítást a Pathológiai Intézet adminisztrációs munkatársa rendeli meg. A szállítás a lehető legrövidebb időn belül, de legkésőbb a halál beálltának megállapítását követő 2 munkanapon belül történik.

(10) A kórboncolásra kerülő elhunyt beszállítása a kórházi betegellátó egység által használt halotthűtőből történik. A kórházi betegellátó egység alkalmazottja az elhunyt azonosítását követően, átadás-átvételi dokumentumon rögzítve átadja az elszállítandó elhunytat a halottszállítást végző cégnek a halottvizsgálati bizonyítvány, kórboncolási kérőlap és az esetleges mellőzési kérelem eredeti példányaival együtt. A cég a lábcédulák meglétének ellenőrzését követően, szállító koporsóban, a kegyeleti szempontok betartása mellett az elhunytat a Pathológiai Intézet kijelölt telephelyére szállítja. A Komlói Kórház esetében az eredeti dokumentumokat a kórházi betegellátó egység autója szállítja.

(11) Az elhunyt elszállításához szükséges fekete exit zsákot a kórházi betegellátó egység biztosítja. Az elhunyt zsákba történő behelyezése a kórházi betegellátó egység munkatársainak a feladata, a Komlói Kórház esetében a temetkezési vállalkozó munkatársa(i)val együttesen.

(12) A beszállított elhunytat a beszállítást végző cég azonosítást követően a Pathológiai Intézet halotthűtő helyiségébe helyezi és a beszállítás tényét dokumentálja. Az elhunyt beszállításával egyidőben az eredeti dokumentációt zárt borítékban az erre a célra rendszeresített zárt dobozba (postaládába) helyezi.

(13) A Pathológiai Intézetből kiadásra kerülő elhunyt esetén a Pathológiai Intézet a holttest eltemetését vállaló hozzátartozóját, vagy az általa megbízott temetkezési vállalkozót tájékoztatja a temetéssel kapcsolatos ügyintézéshez szükséges dokumentumokról és teendőkről.

(14) A kórházi betegellátó egység a hozzátartozóknak szóló részletes tájékoztatót a kórházi betegellátó egység honlapján közzéteszi, továbbá papíralapon az osztályokon is elérhetővé teszi.

(15) Az elhunyt kórboncolásának elvégzését követően az eltemettető nyilatkozata szerint történik az elhunyt Pathológiai Intézetből a kórházi betegellátó egységbe történő visszaszállítása vagy az eltemettető által megbízott temetkezési vállalkozó által a temetkezési helyre történő elszállítása.

Irgalmasrendi Kórházból történő beszállítás

27. § (1) Az Irgalmasrendi Kórházban elhunytak esetében a kórboncolás szükségességének megállapítása és adott esetben annak elvégzése, a kórboncolás mellőzésének engedélyezése, továbbá az elhunyt tárolása (exit hűtése) a Klinikai Központtal kötött szolgáltatási szerződés alapján a Pathológiai Intézetben történik.

(2) Az elhunyt Pathológiai Intézetbe történő beszállíttatása az Irgalmasrendi Kórház feladata, mely a temetkezési szolgáltatások ellátására szerződött, halottszállítást végző cég által, az Irgalmasrendi Kórház által tett – telefonos és írásos - bejelentést követően történik.

(3) Az elhunyt kórboncolását az Irgalmasrendi Kórház az elhunyt zárójelentésének megküldésével kéri meg. A kórboncolás mellőzésének igényét a hiánytalanul kitöltött kórboncolás mellőzése iránti kérelem megküldésével jelzi. Az Irgalmasrendi Kórház a zárójelentés megküldésével egyidejűleg az elhunyt releváns egészségügyi dokumentációját is megküldi a Pathológiai Intézet részére.

(4) Az elhunyt elszállításához szükséges fekete exit zsákot az Irgalmasrendi Kórház biztosítja. Az elhunyt exit zsákba történő behelyezése az Irgalmasrendi Kórház munkatársainak a feladata.

(5) Az Irgalmasrendi Kórház munkatársa az elhunyt azonosítását követően az átadás-átvételi dokumentumon rögzítve átadja az elhunytat a halottszállítást végző cégnek a halottvizsgálati bizonyítvány, kórboncolási kérőlap és az esetleges mellőzési kérelem eredeti példányaival együtt.

(6) Az elhunytat a halottszállítást végző cég a Pathológiai Intézet részére azonosítást követően, dokumentáltan átadja, az átadás során a Pathológiai Intézet munkatársa a halottazonosítás érdekében a lábcédula és a kísérő dokumentumok egyezőségét ellenőrzi.

(7) Munkaidőn kívül a beszállított elhunytat a halottszállítást végző cég azonosítást követően a Pathológiai Intézet halotthűtő helyiségébe helyezi és ezzel egyidejűleg a beszállítás tényét dokumentálja, az eredeti dokumentációt zárt borítékban az erre a célra rendszeresített zárt dobozba (postaládába) helyezi. Az elhunyt azonosítása a Pathológiai Intézet munkatársa részéről a következő munkanapon, a munkaidő kezdetekor történik.

Leltárfelvétel

28. § Amennyiben az elhunytról az értéktárgy (pl. ékszer) nem volt eltávolítható vagy az elhunyt a Pathológiai Intézetbe értéktárggyal együtt kerül beszállításra, a Pathológiai Intézet az elhunyt értékeiről tételes felsorolással, két példányban kiállított értékleltár felvevő bizonylaton, két személy jelenlétében értékleltárt vesz fel.

V. A kórbonctani vizsgálat

A kórbonctani vizsgálat elvégzésének kötelező esetei

29. § Az elhunyt személyt – függetlenül attól, hogy fekvőbeteg-gyógyintézetben vagy azon kívül hunyt el – kórbonctani vizsgálat alá kell vonni, ha

a) a halál oka klinikai vizsgálatokkal nem volt megállapítható,

b) perinatális halál történt,
c) az elhunyt szerv- vagy szövetátültetés donora vagy recipiense volt,
d) az elhunyt foglalkozási eredetű megbetegedésben szenvedett, és annak gyanúja merült föl, hogy a halál oka ezzel van összefüggésben,
e) az elhunyt szervezetébe újra felhasználható, nagy értékű műszert vagy eszközt ültettek - amennyiben az nem képezi az elhunyt tulajdonát -, kivéve, ha a műszer vagy eszköz jellege nem kívánja meg az elhunyt kórbonctani vizsgálatát,
f) az esetnek tudományos vagy oktatási jelentősége van,
g) az elhunytat hamvasztani kívánják, kivéve, ha az elhunyt még életében, vagy hozzátartozója a halált követően írásban kérte a kórbonctani vizsgálat mellőzését, amennyiben a kórbonctani vizsgálattól való eltekintés feltételei együttesen fennállnak,
h) a cselekvőképes beteg által életében - közokiratban, teljes bizonyító erejű magánokiratban vagy – írásképtelensége esetén – két tanú együttes jelenlétében megtett nyilatkozattal - a tájékoztatási jog, az ellátásba való beleegyezés, illetve visszautasítás jogának gyakorlására megnevezett személy, vagy cselekvőképtelen beteg esetében az Eütv. 16. § (2) bekezdés által meghatározott hozzátartozói körből az arra jogosult személy ezt kéri.
A hozzátartozói kör:
ha) a beteg törvényes képviselője, ennek hiányában
hb) a beteggel közös háztartásban élő, cselekvőképes
hba) házastársa vagy élettársa, ennek hiányában
hbb) gyermeke, ennek hiányában
hbc) szülője, ennek hiányában
hbd) testvére, ennek hiányában
hbe) nagyszülője, ennek hiányában
hbf) unokája;
hc) a b) pontban megjelölt hozzátartozója hiányában a beteggel közös háztartásban nem élő, cselekvőképes
hca) gyermeke, ennek hiányában
hcb) szülője, ennek hiányában
hcc) testvére, ennek hiányában
hcd) nagyszülője, ennek hiányában
hce) unokája.

A kórbonctani vizsgálat mellőzése, a mellőzés iránti kérelem benyújtása és elbírálása, hozzátartozók tájékoztatása

30. § (1) Az elhunyt személy kórbonctani vizsgálatától el lehet tekinteni az alábbi feltételek együttes fennállása esetén:

a) a halál természetes eredetű,
b) a halál oka egyértelműen megállapítható,
c) a kórbonctani vizsgálattól további lényeges megállapítás nem várható,
d) fekvőbeteg-gyógyintézetben elhunyt esetén a kezelőorvos és a pathológus szakorvos, fekvőbeteg- gyógyintézeten kívül elhunyt esetén a kezelőorvos a kórbonctani vizsgálatot nem tartja szükségesnek.

(2) A kórbonctani vizsgálat elvégzésétől a fenti feltételek fennállása esetén el lehet tekinteni a 29. §. f) - g) pontjaiban meghatározott esetben is, ha az elhunyt még életében vagy hozzátartozója a halált követően írásban kérte a kórbonctani vizsgálat mellőzését. Nem mellőzhető a kórbonctani vizsgálat, ha az elhunyt még életében vagy a halált követően a hozzátartozó azt írásban kérte.

(3) A kórboncolás mellőzése iránti kérelem benyújtása esetén a hozzátartozót tájékoztatni kell arról, hogy a pathológus a későbbiekben észlelhet olyan tényt, ami a kórbonctani vizsgálat elvégzését indokolja és a mellőzési kérelem elutasítását eredményezi.

(4) A kórbonctani vizsgálat mellőzése iránti kérelmet a „Kérelem kórbonctani vizsgálat mellőzésére" című dokumentumon szükséges benyújtani.

(5) A kérelmet legkésőbb a halált követő első munkanapon kell eljuttatni a Pathológiai Intézetbe.

(6) A mellőzés feltétele, hogy a betegellátó egység orvosa és a klinikai betegellátó egység vezetője / kórházi betegellátó egység kijelölt osztályvezető főorvosa, továbbá a pathológus egybehangzóan nyilatkozzon arról, hogy az elhunyt személy esetében a mellőzés törvényi feltételei fennállnak.

(7) A kórbonctani vizsgálat mellőzéséről a Pathológiai Intézet igazgatója vagy az általa kijelölt személy dönt.

(8) A mellőzés elutasításáról a Pathológiai Intézet tájékoztatja a betegellátó egység titkárságát, melyet követően a betegellátó egység orvosa köteles erről a hozzátartozót értesíteni. A pathológus köteles az elutasítás tényét és indokát a mellőzési kérelmen írásban rögzíteni.

(9) A mellőzés engedélyezhető hamvasztás esetén is.

(10) A mellőzés iránti kérelmet a halottvizsgálati bizonyítvány V. példányával és a kórboncolási kérőlappal együtt a Pathológiai Intézetben meg kell őrizni a kiállítástól számított 30 évig.

(11) A mellőzés tényét a medikai rendszerben a „Jegyzőkönyv kórboncolás mellőzéséről" dokumentumon is rögzíteni kell.

A kórbonctani vizsgálat során követendő eljárás

31. § (1) A kórbonctani vizsgálat elvégzésére a halottvizsgálatot végző orvos vagy az elhunyt személy kezelőorvosa tesz javaslatot a kórboncolási kérőlap - klinikai betegellátó egységek esetében elektronikus, kórházi betegellátó egységek esetében a közös medikai rendszer kiterjesztéséig papíralapú - kitöltésével. A dokumentum nyomtatott és aláírt példányát a Pathológiai Intézetbe lehetőség szerint 24 órán belül kell eljuttatni.

(2) A kórboncolási kérőlapon a betegellátó egység orvosa írásban nyilatkozik arról, hogy:

a) az eset klinikailag tisztázott-e, a halál oka megállapítható-e a kórtörténet alapján,
b) a kórboncolástól nem vár újabb lényeges adatot a kórtörténet számára.

(3) Amennyiben az eset klinikailag tisztázott, a halál oka megállapítható a kórtörténet alapján, a kórboncolástól nem várható újabb lényeges adat a kórtörténet alapján, de a betegellátó egység orvosa kéri a kórbonctani vizsgálat elvégzését, írásban rögzíteni szükséges, hogy milyen tisztázatlan körülmény van, ami indokolja a kórbonctani vizsgálat elvégzését.

(4) Ha a kórbonctani vizsgálatra a kezelőorvos tesz javaslatot, valamennyi korábbi orvosi dokumentáció összegyűjtése és értékelése alapján összefoglalja a teljes kórtörténetet. A kórtörténetben feltünteti

a) a korábbi gyógykezelés alapjául szolgáló betegségeket,
b) a rendelkezésre álló adatokból következtethető vagy megállapítható betegségeket,
c) a halál közvetlen okára és az arra vezető, azt előidéző okra,
d) a halál alapjául szolgáló betegségre, valamint az egyéb (kísérő) betegségre vonatkozó feltételezett véleményét.

(5) A kezelőorvos a dokumentációt és a kóresetnek a kórtörténet alapján történő megítélését (epikrízis) legkésőbb a halál bekövetkezését követő első munkanapon a kórbonctani vizsgálatot végző intézet részére megküldi.

(6) A kórbonctani vizsgálatot a halál bekövetkezését követő három munkanapon belül kell elvégezni. A kórbonctani vizsgálat időpontjáról a kórbonctani vizsgálatot kérő orvost, műtét (szülés) esetén a műtétet végző (szülést levezető) orvost értesíteni kell. Fekvőbeteg osztály betegeként elhunyt kórbonctani vizsgálata esetén a kezelőorvosnak, a műtétet végző (szülést levezető) orvosnak vagy a betegellátó egység vezetője által megbízott másik orvosnak a jelenlétét a kórbonctani vizsgálatnál biztosítani kell. Amennyiben a személyes jelenlét nem megoldható, úgy a kórbonctani vizsgálatot követően pathológiai konzultációt kell biztosítani.

(7) A kórbonctani vizsgálat elvégzése után a holttestet a kegyeleti szempontok figyelembevételével helyre kell állítani.

Teendők nem természetes halál gyanúja esetén

32. § (1) Ha a holttest kórbonctani vizsgálata során nem természetes halál gyanúja merül fel, a kórbonctani vizsgálatot végző orvos köteles a kórbonctani vizsgálatot azonnal félbeszakítani és a halál helye szerint illetékes rendőrséget értesíteni.

(2) A kórbonctani vizsgálatot végző orvos

a) gondoskodik arról, hogy a rendőrség intézkedéséig a holttesten változtatás ne történjen, és az további vizsgálatra alkalmas maradjon,
b) az addig elvégzett vizsgálatokról részletes jegyzőkönyvet készít, és azt a rendelkezésre álló egészségügyi dokumentáció másolatával, valamint a vizsgálat során vett mintákkal és készített metszetekkel együtt a rendőrségnek átadja.

(3) A rendőrségi bejelentést követően a Pathológiai Intézet részéről az elhunyt hozzátartozóját a bejelentés tényéről haladéktalanul értesíteni kell.

(4) Ha a rendőrség nem rendeli el a hatósági/igazságügyi boncolást, erről tájékoztatja az értesítő pathológust, aki befejezi a kórbonctani vizsgálatot, valamint értesíti a hozzátartozó(ka)t.

(5) A hatósági boncolásban nem vehet részt, de azon a hatóság bűnüldözési szempontok mérlegelése mellett megadott engedélyével jelen lehet az elhunyt kezelőorvosa. A szakértői véleményalkotásnál nem lehet jelen az elhunyt kezelőorvosa.

A boncolási jegyzőkönyv

A boncolási jegyzőkönyv elkészítése, a boncolási jegyzőkönyv tartalma

33. § (1) A kórbonctani vizsgálatról - az erre vonatkozó szakmai-módszertani irányelvek szerint - jegyzőkönyvet kell készíteni, amely tartalmazza

a) a kórbonctani vizsgálat helyét és időpontját,
b) a kórbonctani vizsgálaton résztvevő személyek nevét, munkahelyét és beosztását,
c) a klinikai diagnózisokat,
d) a külvizsgálatot, a szervek részletes leírását,
e) a megállapított kórbonctani diagnózisokat,
f) a kiállított halottvizsgálati bizonyítványon szereplő betegségeket,
g) a szövettani vagy egyéb laborvizsgálat részére eltett minták felsorolását,
h) pacemaker, protézis vagy egyéb beültetett eszköz eltávolítása esetén ennek tényét,
i) transzplantáció céljából történt post mortem szerveltávolítás esetén ennek tényét, és
j) oktatási célú beavatkozás esetén ennek tényét.

(2) A jegyzőkönyvet a szövettani vizsgálat elvégzése után, annak eredménye ismeretében epikrízissel kell lezárni, melyben ki kell térni a kórlefolyás megállapítható menetére, a halál közvetlen okára és az arra vezető okra, a halál alapjául szolgáló betegségekre és az egyéb lényeges (kísérő) betegségekre is, valamint a kezelőorvos által megjelölt és a kórbonctani vizsgálat során megállapított haláloki diagnózisok összehasonlítására, eltérés esetén azok lehetséges okaira.

(3) A holttestből történő szerv-, szövetkivétel tényét és annak célját, illetve a graduális/postgraduális oktatási célból elvégzett beavatkozásokat a boncolási jegyzőkönyvben rögzíteni kell.

(4) Ha a kórbonctani vizsgálat olyan betegséget állapít meg, amelyre a fertőző betegségek és a járványok megelőzése érdekében szükséges járványügyi intézkedésekről szóló 18/1998. (VI.3.) NM rendelet és a fertőző betegségek jelentésének rendjéről szóló 1/2014. (I.16.) EMMI rendelet bejelentési kötelezettséget ír elő, a bejelentést annak előírásai szerint meg kell tenni.

A halottvizsgálati bizonyítvány és a boncolási jegyzőkönyv kiadása

34. § (1) A kórbonctani vizsgálat befejezését követően haladéktalanul ki kell állítani és ki kell adni a halottvizsgálati bizonyítványt, valamint a holttest elszállíthatóságáról a temetésre (köztemetésre) kötelezettet értesíteni kell.

(2) A kórbonctani vizsgálat befejezését követő 60 napon belül el kell készíteni a boncolási jegyzőkönyvet.

(3) A boncolási jegyzőkönyvet a medikai rendszerben rögzíteni kell.

(4) A boncolási jegyzőkönyv egy példányát az elhunyt közeli hozzátartozójának vagy örökösének a Pathológiai Intézet kérelemre kiadja.

VI. Szerv és szövet eltávolítása halottból

Általános szabályok

35. § (1) Kórbonctani vizsgálat vagy hatósági boncolás során szerv-, illetve szövet

a) a halál alapjául szolgáló betegség, a halál közvetlen okának, továbbá a halál körülményeinek megállapítása,
b) amennyiben ellene az elhunyt életében nem tiltakozott, oktatás és kutatás, egyéb gyógyító célú felhasználás, valamint átültetés érdekében távolítható el.

(2) Fogva tartott személy holttestéből szerv vagy szövet nem távolítható el, kivéve, ha az a halál okának és körülményeinek megállapítása érdekében történik, illetőleg tudományos célt szolgál.

(3) Az átültetés kivételével egyéb gyógyító célú felhasználás érdekében történő szerv vagy szövet kivételével járó költségek megtérítését a fekvőbeteg-gyógyintézet kérheti a szervet vagy szövetet felhasználótól.

(4) Az oktatás és kutatás, egyéb gyógyító célú felhasználás, illetve átültetés céljából történő szerv-, szöveteltávolításra vonatkozó tiltakozó nyilatkozat meglétét vagy hiányát a halottvizsgálatot végző személy feltünteti a halottvizsgálati bizonyítványon.

Szerv és szövet eltávolítása átültetés céljából

36. § (1) Halottból szerv, illetve szövet eltávolítására átültetés céljából akkor kerülhet sor, ha az elhunyt életében ez ellen nem tett tiltakozó nyilatkozatot. Tiltakozó nyilatkozatot a cselekvőképes személy írásban (közokiratban vagy teljes bizonyító erejű magánokiratban) vagy - amennyiben írásbeli nyilatkozatot egyáltalán nem, vagy csak jelentékeny nehézséggel tudna tenni - kezelőorvosánál szóban tehet. Korlátozottan cselekvőképes személy tiltakozó nyilatkozatot törvényes képviselőjének közreműködése nélkül is tehet. A cselekvőképtelen személy helyett tiltakozó nyilatkozatot törvényes képviselője tehet.

(2) A tiltakozó nyilatkozat meglétének ellenőrzése a Nemzeti Szerv- és Szövetdonációs Tiltakozások Regisztere (a továbbiakban: NSZTR) rendszerben minden alkalommal kötelező.

(3) Az NSZTR-ből az adott betegre vonatkozó adatot telefonon kell lekérni. A kijelölt egészségügyi dolgozó azonosítására neve, nyilvántartási száma, valamint az egészségügyi szolgáltató NSZTR lekérdezésre jogosító egyedi azonosítója szolgál. Az NSZTR adatszolgáltatása 24 órás.

(4) A tiltakozó nyilatkozatnak az NSZTR-be történő felvétele nem feltétele a tiltakozás érvényességének. A kezelőorvos a szerv, illetve szövet eltávolítására rendelkezésre álló időn belül köteles meggyőződni arról, hogy az elhunytnál maradt-e tiltakozó nyilatkozat. Erről az egészségügyi dokumentációban feljegyzést készít, illetve az e-Medsolution kritikus mezőben rögzíti. Ha a szerv, szövet eltávolítására rendelkezésre álló idő alatt a kezelőorvoshoz tiltakozó nyilatkozatot juttattak el, azt köteles a kezelőorvos a kijelölt egészségügyi dolgozónak haladéktalanul átadni, aki azt az egészségügyi dokumentációban rögzíti.

(5) Az elhunyt hozzátartozójával való kapcsolatfelvételkor tájékoztatni kell a hozzátartozót arról, hogy az elhunytnál nem találtak tiltakozó nyilatkozatot, illetve ilyet az NSZTR nem tartalmazott, továbbá arról, hogy az elhunytból mely szervet, illetve szövetet távolítottak el.

(6) Amennyiben az elhunyt kiskorú volt és tiltakozó nyilatkozat nem lelhető fel, a szerv- vagy szöveteltávolítás csak akkor kezdhető meg, ha ahhoz az elhunyt kiskorú törvényes képviselője írásban hozzájárult.

(7) Abban az esetben, ha beszállítás előtt szervet vagy szövetet távolítottak el a halottból, minden esetben meg kell győződni arról, hogy az egészségügyi dokumentáció tartalmazza a donordokumentációt.

(8) Halottból más személy testébe történő átültetés céljából a Pathológiai Intézetben szem, csont vagy porcszövet eltávolítása történik.

(9) Halottból szövet eltávolítása átültetés céljára és ezen szövetek feldolgozásig történő tárolása a Pathológiai Intézetben, valamint szövetbankban történhet.

(10) Halottból átültetés céljára eltávolított szövet feldolgozása és feldolgozás utáni tárolása kizárólag szövetbankban történhet.

(11) A donor testét a kegyeleti szempontok figyelembevételével úgy kell helyreállítani, hogy az a lehető legnagyobb mértékben hasonlítson az eredeti megjelenésére.

VII. Kórbonctani vizsgálat során oktatási és kutatási célból történő szerv, illetve szövet eltávolítás és felhasználás, holttesten végzett beavatkozás

37. § (1) Orvostudományi oktatási célból halottból történő szerv/szövet eltávolítására és felhasználására, továbbá orvostudományi oktatási célból holttesten orvosi beavatkozás végrehajtására, holttest átadására és felhasználására, valamint az oktatási célú szerv, szövet konzerválására és tárolására vonatkozó részletes szabályokat az oktatási célból, halottból történő szerv, illetve szövet eltávolítás és felhasználás, holttesten végzett beavatkozás folyamatának szabályozásáról szóló 2/2019. számú rektori utasítás határozza meg.

(2) A holttest Pathológiai Intézetbe történő beszállítását követően oktatási vagy kutatási célú szerv- vagy szöveteltávolítás minden esetben a kórboncolás során történik meg.

(3) A kórbonctani vizsgálaton oktatási célból – a Pathológiai Intézet vezetőjének engedélyével - orvos, orvostanhallgató, más egészségügyi szakképzésben vagy egyéb képzésben részesülő személy is jelen lehet, ha a vizsgálaton való részvétel a tananyag részét képezi.

(4) A holttesten végzett orvostudományi kutatás esetében az emberen végzett orvostudományi kutatás (orvosbiológiai és klinikai kutatás) szabályait értelemszerűen kell alkalmazni. Nem végezhető a holttesten orvostudományi kutatás, amennyiben az elhunyt azt életében kizárta.

VIII. A Klinikai Központban végezhető halottkezelési tevékenységek, az elhunyt kiadása, elhamvasztása, eltemetése

A Klinikai Központban végezhető, temetkezési szolgáltatásnak nem minősülő halottkezelési tevékenységek

38. § (1) A Klinikai Központban végezhető, temetkezési szolgáltatásnak nem minősülő halottkezelési tevékenység az elhunyt:

a) hűtése azon naptári napot követő naptól, amely naptári napon a holttest eltemetésére a temetésre kötelezett engedélyt kapott,
b) egészségügyi intézményen belüli szállítása,
c) mosdatása,

d) öltöztetése,
e) borotválása,
f) rekonstruálása.

(2) A meghatározott tevékenységeken kívül a Klinikai Központ a megfelelő egészségügyi szakma végzésére jogosító működési engedély birtokában halottkonzerválást végezhet. E tevékenység elvégzésére a temetkezési szolgáltató a Klinikai Központtal megállapodást köthet.

(3) A halottkezelési tevékenység térítési díját a Pécsi Tudományegyetem térítési díj ellenében igénybe vehető egészségügyi szolgáltatásainak mindenkor hatályos szabályzata tartalmazza. A díjakról az eltemettetőt előzetesen tájékoztatni kell.

Az elhunyt eltemetésére, elhamvasztására vonatkozó szabályok

39. § (1) A kórbonctani vizsgálat és a halottvizsgálati bizonyítvány kitöltését követően az elhunyt azonnal temethető.

(2) A temetkezési szolgáltatók vonatkozásában az elhunyt hozzátartozóinak bárminemű befolyásolása a Klinikai Központ munkatársai részéről tilos.

(3) A holttestnek a boncolás helyéről a temetőbe, temetkezési emlékhelyre, vagy hamvasztó üzembe történő szállításának, valamint tárolásának, hűtésének költségei a halottvizsgálati bizonyítvány kiállítását követő első munkanaptól azt terhelik, aki a törvény alapján az elhunyt eltemettetésére köteles, illetve az eltemettetést vállalja.

(4) Ez a fizetési kötelezettség az elhunyt eltemettetésére kötelezettet, ha az eltemettetéshez, illetve elhamvasztáshoz hatóság engedélye szükséges, akkor az engedély kiadása napját, illetve az engedélyben a temetés legközelebbi időpontjaként megjelölt napot követő első munkanaptól terheli.

(5) A Pathológiai Intézet az elhunyt eltemettetését vállaló hozzátartozóját köteles tájékoztatni a temetéssel kapcsolatos ügyintézéshez szükséges dokumentumokról.

(6) A temetésről sorrendben a következők kötelesek gondoskodni:

a) aki a temetést szerződésben vállalta;
b) akit arra az elhunyt végrendelete kötelez;
c) végintézkedés hiányában az elhunyt elhalálozása előtt vele együtt élő házastársa;
d) az elhunyt egyéb, Ptk. szerinti közeli hozzátartozója a törvényes öröklés rendje szerint.

(7) Ha temetésre kötelezett személy nincs, ismeretlen helyen tartózkodik, vagy a kötelezettségét nem teljesíti, a temetésről az elhalálozás helye szerint illetékes települési önkormányzat - jogszabályban meghatározott határidőn belül - gondoskodik.

(8) A beteg által megjelölt hozzátartozó hiányában az elhunyt köztemetésével kapcsolatos ügyintézés szociális munkás közreműködésével történik.

(9) A halottat koporsós temetés esetén - ha jogszabály másként nem rendelkezik - a halottvizsgálati bizonyítvány kiállításától számított 96 órán belül, ha a holttest folyamatos hűtése biztosított, legfeljebb 15 napon belül el kell temetni, kivéve, ha

a) a halottvizsgálatot végző orvos vagy az ügyben eljáró hatóság ettől eltérő engedélyt adott,
b) a holttestnek az eltemetésig történő hűtése folyamatosan biztosított, és az eltemettető kérelmére a temetés helye szerint illetékes népegészségügyi feladatkörében eljáró járási hivatal 15 napon túli koporsós temetést engedélyez.

(10) A halottat - hamvasztásos temetés esetén - a halottvizsgálati bizonyítvány kiállításától számított 15 napon belül el kell hamvasztani. A holttestet a hamvasztásig hűteni kell.

Az elhunyt kiadása

40. § (1) A Pathológiai Intézet a halottak beszállításával és kiadásával kapcsolatos adatait írásban dokumentálja.

(2) Az orvostudományi egyetemi anatómiai oktatás céljára átadott holttest elszállításáról a PTE ÁOK Anatómiai Intézet gondoskodik.

(3) Nem természetes halál esetén a rendőrség intézkedik a holttestnek a Pathológiai Intézetből a PTE ÁOK Igazságügyi Orvostani Intézetbe történő szállításáról.

IX. Záró rendelkezések

41. § (1) Jelen utasítás 2024. december 1. napján lép hatályba.

(2) Jelen Utasítás hatályba lépésével hatályát veszíti a 2014. április 4. napján készült és 2016. december 13. napján módosított Pécsi Tudományegyetem Klinikai Központ Halottkezelési Szabályzata.

(2) Jelen utasítás hatályba lépésével hatályát veszíti a 2023. június 15. napján érvénybe lépett, a Pécsi Tudományegyetem Klinikai Központ ER-KK 12. számú, „A PTE KK betegellátó egységeiben történő halottellátás eljárásrendje".

Pécs, 2024. november 29.

PÉCSI TUDOMÁNYEGYETEM 1. KLINIKAI KÖZPONT

Dr. Sebestyén Andor
elnök